

Lapsille ja nuorille on opetettava koulussa elämäntaitoja

TS/RIITTA SALMI

Tulevaisuus on lapsissamme ja nuorissamme. Lasten ja nuorten hyvinvointi kuitenkin huolestuttaa monia vanhempia, kasvatus- ja opetusalan ammattilaisia, tutkijoita ja myös osaa nuoria itseään. Lisääntyneet mielenterveysongelmat sekä puutteet oman elämän hallinnassa ovat yllättävän monen nuoren arkipäivää.

Kevään koronatilanne on osaltaan lisännyt joidenkin lasten ja nuorten pahoinvointia heidän ollessaan poissa turvalliseksi koetuista päiväkodeista ja kouluista.

Monista yhteiskunnan tarjoamista tukitoimista huolimatta osa nuorista on jo syrjäytynyt ja jäänyt opiskelujen ja työelämän ulkopuolelle. Mitä voisimme tehdä asialle?

Tutkimukset osoittavat, että hyvä ennaltaehkäisy ja varhainen puuttuminen ovat avainasioita. Lapset ja nuoret viettävät suuren osan ajastaan varhaiskasvatuksessa ja erilaisissa opinahjoissa. Siten niissä tulisikin panostaa nykyistä enemmän elämäntaitojen opettamiseen, jotta nuorilla olisi riittävät tiedot ja taidot pärjätä elämässään ja hallita omaa arkeaan.

On hyvä, että nykypäivän kasvatuksessa ja opetuksessa lasten ja nuorten vahvuudet pyritään tunnistamaan ja tuomaan ne esille. Tämän lisäksi on tärkeää opettaa itsetuntemusta ja vahvistaa lasten ja nuorten itsetuntoa. Näiden asioiden myötä elämäntaitojen opettamista tulisi entisestään vahvistaa.

Kirjoittajan mielestä varhaiskasvatuksessa ja erilaisissa opinahjoissa tulisi panostaa nykyistä enemmän elämäntaitojen opettamiseen, jotta nuorilla olisi riittävät tiedot ja taidot pärjätä elämässään ja hallita omaa arkeaan.

Lapsille ja nuorille tulee opettaa muun muassa tunteja vuorovaikutustaitoja, turvataitoja, sosiaalisia taitoja, taloustaitoja sekä työelämäntaitoja. Toki nämä asiat esitetään varhaiskasvatussuunnitelman (2016) ja perusopetuksen opetuksuunnitelman perusteiden (2014) laaja-alaisissa osaamis-

alueissa, kuten ”itsestä huolehtiminen ja arjen taidot” sekä ”työelämäntaidot ja yritys”. Varsinaista oppiainetta ja tuntiresurssia näihin ei kuitenkaan ole. Siten kyseisten asioiden opettaminen on hyvin kirjavaa eri kouluissa eivätkä kaikki lapset ole sen suhteen tasarvoisessa asemassa.

Kaikilla nuorilla ei välttämättä ole kodin ja vanhempien tukea ja neuvoja saatavilla peruskoulun jälkeen heidän siirtyessä opiskelemaan toiselle asteelle. Osa nuorista on hyvin yksin ja kokee neuvottomuutta esimerkiksi asunnonvuokrauksen, laskujen maksamisen jne. suhteen.

Kun nuori omaa hyvät elämäntaidot hän on tasapainossa itsensä kanssa ja tulee toimeen myös erilaisten ihmisten kanssa. Itsestä huolehtiminen ja itsensä suojaaminen turhilta vaaratilanteilta onnistuu.

Omaa elämäänsä hallitseva nuori osaa hoitaa raha-asiansa ja ymmärtää perusasiat talou-

Perusopetuksessa ei tällä hetkellä ole riittävästi aikaa panostaa lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukemiseen.

desta. Hänellä on myös motivaatiota, tavoitteita ja haaveita opiskella itselleen ammatti ja siirtyä työelämään.

Valitettavasti perusopetuksessa ei tällä hetkellä ole riittävästi aikaa panostaa lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukemiseen.

Ainakin alakouluissa tulisi olla oma tuntiresurssinsa oppiaineelle ”elämäntaidot”, jotta edellä mainitut asiasällöt olisi mahdollista opettaa oppilaille riittävän hyvin. Yläkoulun aineenopettajajärjestelmässä oppiaineiden sisältöjä tulisi kehittää vielä entisestään ja panostaa esimerkiksi luokanohjaajan tunneilla mainitsemiini elämäntaitojen sisältöihin.

Varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja toisella asteella ammattilaiset tekevät arvokasta ja tärkeää työtä lasten ja nuorten parhaaksi. Tälle työlle tulee antaa riittävät välineet ja mahdollisuudet eli aikaa ja rahaa.

Jaana Kiviluoto
kasvatustieteen tohtori,
erityisluokanopettaja
(kok)